

‘Ineens leefde ik in een stille wereld’

In één klap doof. Van de een op andere dag, van een druk en communicatief bestaan, naar een leven achter de geraniums. Het overkwam **Henk van Rees (61)** die plotsdoof werd door een vuurwerkongeval.

Met Oud & Nieuw staat Henk van Rees met zijn burens in de tuin. Ze vieren dat het zojuist 1996 is geworden. De sfeer zit er lekker in. Een van Henks buurmans steekt traditiegetrouw vuurwerk af. Maar dan gaat het mis. Zijn buurman laat het vuurwerk uit zijn handen vallen en het knalt pal naast Henk af. Dat het vuurwerk zijn kant op vliegt, ziet hij nog gebeuren, maar daarna gaat letterlijk in één klap het licht voor Henk uit. Twee dagen later ontwaakt hij uit een coma in het ziekenhuis.

‘Ik deed mijn ogen open en had geen idee waar ik terecht was gekomen’, begint Henk te vertellen. ‘Natuurlijk had ik wel snel door dat ik in een ziekenhuis lag, maar waarom?! Ineens stond er een verpleegster met een karretje voor me en ik kan me nog goed herinneren dat ik daar heel erg van schrok. Want ik hoorde haar helemaal niet.’ Henk realiseerde zich op dat moment nog niet dat hij doof was. ‘Het was zo onwerkelijk. Ik was nog helemaal wazig door de coma, dus ik merkte eigenlijk niet dat ik niets hoorde.’ Tot de kno-arts voor zijn bed stond. ‘De blik die hij in zijn ogen had, toen ik niet reageerde op wat hij zei, sprak boekdelen. Toen wist ik dat er iets goed mis was.’ Henk verbleef drie weken in het ziekenhuis om te herstellen van lichamelijke letselschade en kreeg verschillende gehoortesten. Zijn trilhaarcellen aan het rechteroor waren volledig beschadigd en aan het linkeroor hoorde hij alleen nog een klein beetje. ‘Maar de arts stelde me gerust door te zeggen dat een deel van mijn gehoor waarschijnlijk terug zou komen. Rustig afwachten dan maar dacht ik. Ik was er tamelijk koel onder.’

STILLE WERELD

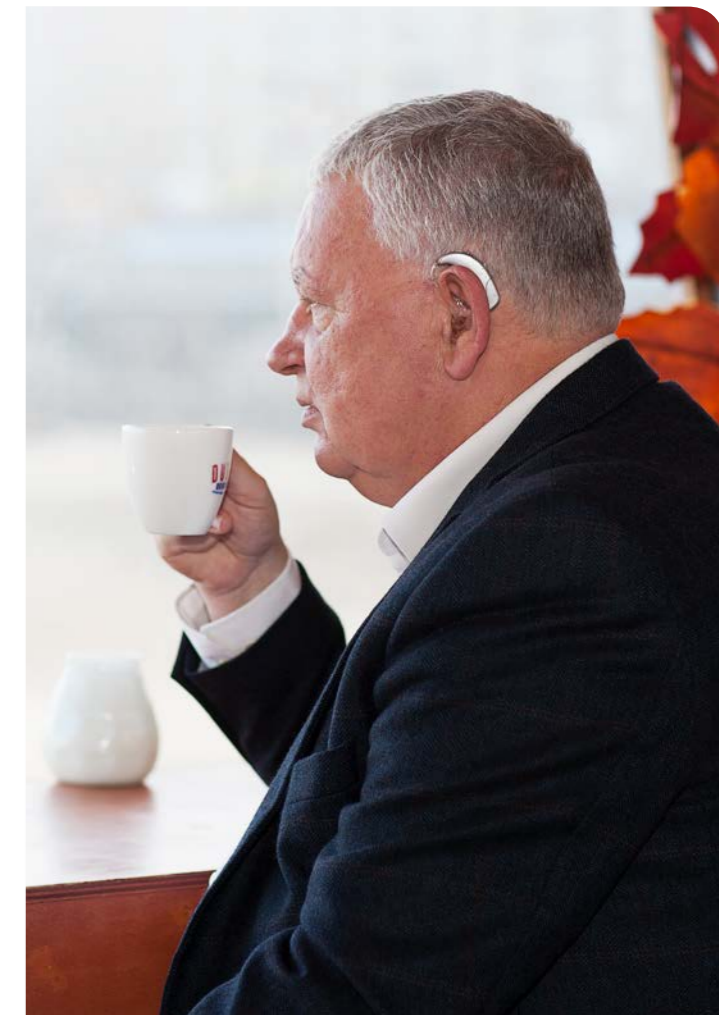
Maar zijn gehoor kwam niet terug, ook niet na een jaar. Henk bleef doof. ‘Mijn familie en vrienden waren opgelucht, zij zeiden: “Gelukkig is het alleen maar je gehoor, Henk”. Maar ze hadden werkelijk géén idee wat voor impact het op mij had om mijn gehoor kwijt te zijn. Toen ik van de letselschade hersteld was en alle heisa over was, drong het pas echt goed tot me door in wat voor stille wereld ik terecht was gekomen. Hoe moest ik zo verder? Kon ik nog wel werken, en wilde ik wel zo

‘Ik deed mijn ogen open en had geen idee waar ik was’

leven? Ik had totaal geen ervaring met doof zijn, dus ook geen idee wat er allemaal mogelijk was. Zoals gebarentaal of schrijftolken. Ik kon me daar om een of andere reden ook nog niet in verdiepen. Ik stond er voor mijn gevoel helemaal alleen voor.’

ROUWPROCES

Voor het ongeluk was Henk commercieel manager bij een grote zorgverzekeraar. Hij stuurde een aantal verkoopkantoren aan, gaf leiding aan een grote groep mensen en was elke dag in de weer met vergaderingen, overleggen, verkopen en onderhandelen. Oftewel, hij was altijd aan het praten en luisteren. ‘Toen duidelijk werd dat ik zo slecht hoorde, dat ik niemand meer kon verstaan, ben ik snel in overleg gegaan met de directie. Hoe moeten we verder? Want het was uitgesloten dat ik deze baan kon behouden. Ik kreeg een heel mooie regeling, daar heb ik nooit over geklaagd. Maar wat moet je met geld als je verder buiten de boot valt? Van een drukke baan, zat ik ineens hele dagen thuis. Ik kon niets meer doen, en dat vond ik het allermoeilijkste. In één klap doof worden, vergelijk ik met een rouwproces alsof een dierbare je is ontvallen. Dat mijn gehoor wegviel, dat er iets van mij definitief weg was en niet meer terugkwam, vond ik niet te verteren.’

OP HET RANDJE VAN DE AFGROND

Henk verloor niet alleen zijn baan, hij verloor ook zichzelf. 'Ik veranderde heel erg als persoon. Van een druk, gezellig baasje werd ik iemand die somber achter de geraniums zat. Ik ging altijd graag naar feestjes, naar de kroeg met familie en vrienden, en had enorm veel plezier in mijn werk. Ik had een topleven! Maar als ik een biertje dronk, verstond ik niets meer van de gesprekken. Dat was zo'n enorm gemis. Ik kon niet meer mezelf zijn en de dingen doen waar ik altijd van genoot. Dus ik ging ook niet meer naar verjaardagen en trok me terug. Mensen zeiden weleens dat ze vonden dat ik een vervelende kerel was geworden en ik gaf ze geen ongelijk. Het is ook de reden geweest dat mijn huwelijk uiteindelijk strandde.'

Binnen twee jaar na het ongeluk belandde Henk in een scheiding en werd hij nog meer teruggeworpen op zichzelf. 'Ik was helemaal alleen, doof, had geen werk meer en moest mezelf zien te redden. Ik had alle ingrediënten om in de vernieling in te gaan, dus die fles Whisky smaakte me prima. Maar gelukkig zag ik dat gevaar aankomen. Ik nam mezelf onder handen en zei: "Henk, er zijn twee mogelijkheden; of je gaat je leven verknallen, of je gaat jezelf nu onder handen nemen en bedenken wat je wilt en wat je wél kan!"'

NAAR BUITEN!

Henk wilde zijn leven niet vergooien en wist zichzelf te herpakken. Hij stond zichzelf toe om verdriet te hebben om alles wat hij had verloren, maar was ook vastberaden om een manier te vinden om weer positief in het leven te staan. 'Op een dag zei ik tegen mezelf: "Zo kan het niet meer!". Ik had mezelf een jaar lang min of meer opgesloten, dus ik moest eerst beginnen met weer naar buiten te gaan. Fietsen, wandelen op het strand en ontspannen.' Voor een aantal weken nam Henk zijn intrek in een klooster met gelijkgestemden. Mensen die om verschillende redenen een burn-out hadden of overspannen waren geraakt. Door nieuwe inzichten en bijzondere ontmoetingen kreeg Henk weer de energie om de draad op te pakken en vond hij zichzelf langzaam weer terug. 'Ik leerde spraakafzien en ondersteunende

gebaren. Ik vroeg mensen om dingen op te schrijven op briefjes. En als ik iemand verkeerd begreep of verstond, kon ik er weer met humor tegenaan kijken. Dat is misschien wel het allerbelangrijkste ingrediënt wat mij uit de put haalde: humor. Er ook om kunnen lachen en mezelf niet steeds zo serieus nemen.'

Door deze belangrijke inzichten, raakte Henk ook gemotiveerd om weer dingen te ondernemen. Hij ging onder andere als politiek vrijwilliger aan de slag in zijn gemeente, en werd actief in commissies en werkgroepen voor de SP. 'Het was misschien niet veel, maar anderhalve dag per week, maar het was precies genoeg om weer voldoening te halen uit het leven. Want ik kreeg weer contact met de buitenwereld en kon weer iets doen wat waardevol is voor de maatschappij. Mijn leven kreeg weer betekenis.'

EEN COCHLEAIR IMPLANTAAT

Toen Henk zijn leven weer op de rails had, en een manier had gevonden om met zijn doofheid om te gaan, bezocht hij op een vrijdagochtend in juli 2012 een bijeenkomst van hoortoestelfabrikant Phonak. Toen hij eigenlijk op het punt stond om weer naar huis te gaan, zag Henk ineens dat er in de ruimte boven een informatiebijeenkomst was voor cochleaire implantatie (CI) van Advanced Bionics. Hij wist er niet veel van, maar voelde zich geroepen om een kijkje te nemen. Voor hij het wist, zat Henk vol verwondering en verbazing te luisteren naar een ervaringsverhaal van een

'Lach erom,
en neem
jezelf niet zo
serieus'

'Ik had alle
ingrediënten
om in de
vernieling
te gaan'

CI-gebruiker. 'Ik was werkelijk met stomheid geslagen. Deze man vertelde dat hij doof was, en dankzij zijn CI weer kon werken, weer van muziek kon genieten en met zijn kinderen kon communiceren. En hij verstond een vraag achterin de zaal. Ik wist niet wat me overkwam en was helemaal in shock. Ik weet nog heel goed dat ik Nel - mijn partner - aankeek en vroeg of dit ook een oplossing voor mij zou kunnen zijn? Het maakte zoveel indruk op mij, dat ik bleef zitten om het verhaal nóg een keer te horen en er zoveel mogelijk vragen over te stellen. Toen we in de auto naar huis zaten, besloot ik om direct contact met het ziekenhuis op te nemen en te vragen of ik ook in aanmerking kon komen voor een CI. Binnen twee weken zat ik in een CI-traject en in december 2012 werd ik geopereerd.'

NIEUW JAAR, NIEUW BEGIN

Aan het begin van 2013 werd het CI van Henk aangesloten. Na zestien jaar in stilte te hebben geleefd, kon hij weer horen. 'Het had net gesneeuwd en ik weet nog heel goed dat ik een krassend geluid hoorde toen we naar buiten gingen. Dat waren onze voeten in de sneeuw. Geweldig!' Henk moest opnieuw leren horen en revalideren, zijn partner Nel hielp hem daarbij. 'Zij is echt te gek voor mij geweest. We kregen natuurlijk allerlei oefeningen steeds mee naar huis, maar wij werden zo

ontzettend melig met z'n tweeën om al die woordjes! Soms hoor ik weleens dat mensen het heel zwaar hebben in de revalidatieperiode. En ik wil niet zeggen dat het makkelijk is, maar door onszelf niet te serieus te nemen en er de humor van in te zien, ging het allemaal een stuk makkelijker. Veel lachen, dat houdt de boel ontspannen en dan gaat alles zoveel beter.'

Nu, vijf jaar na de operatie, is Henk weer 'de oude'. 'Het meeste geniet ik van de sociale contacten, dat ik weer lekker met iedereen ouderwets kan kletsen. Ik ben een netwerker, en nu stap ik weer makkelijk op iemand af voor een praatje. En ik vind het heerlijk dat ik in een restaurant weer gezellig mee kan doen of een biertje kan gaan drinken ook al is er muziek. Ik heb weer het leven dat ik altijd graag leidde.' ●

ONGEVALLLEN MET VUURWERK, SLACHTOFFERS ZIJN VAAK OMSTANDERS

Op 31 december 2016 en 1 januari 2017 zijn 473 slachtoffers van een vuurwerkongeval behandeld op de Spoedeisende Hulpafdeling (SEH) van een ziekenhuis. Een derde deel (36%) van de SEH-bezoekers had oogletsel opgelopen. Dertig procent had brandwond. Eén op de vier (24%) liep letsel op aan hand/vingers, en 27 procent had letsel aan het hoofd (anders dan oogletsel). Wat opvallend is; Bijna tweederde (61%) van de op de SEH-afdeling behandelde slachtoffers heeft het Vuurwerk - net als Henk niet zelf afgestoken, maar was een omstander.

Bron: Kenniscentrum VeiligheidNL

Gehoorschade wordt vaak niet in deze cijfers van vuurwerkslachtoffers meegenomen, omdat het soms dagen of zelfs weken duurt voordat mensen doorhebben dat de piep in hun oor niet meer over gaat. Dan pas melden zij zich bij een arts.